

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Laptulajdonos: ZICHERMANN HERMAN.

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 4 kor. — fill.
Fél évre 2 " — "
Községeknek 1 " 24 "
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetési díjak:

Négy hasábos petit sorért 20 fillér. Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek. „Nyilttér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fillér.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. L. utóda, Budapestben: Goldberger A. V., Általános tudósító VII. Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bernát, Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában: A. Oppelk, Schaleck H. és Párisban, Hamburgban s Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz.
Felelős szerkesztővel értekezhetni naponta déli 1—2 óra közt.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megszivlelendő statisztika.

Debreczen, április 21.

A statisztikát általában a legszárazabb, legridgobb tudománynak tartják a napkeleti bölcséktől kezdve egészen maig azok a kik a társadalmi és politikai elméleteknek megoldásán csak akként fáradoznak, hogy a teoriák utvesztő légkörén túl nem akarnak, vagy nem tudnak a gyakorlati élet kétségtelen tanúságaiból erőt adni a megoldási módzatoknak.

Pedig bármily száraz, bármily rideg is legyen a statisztika, mint tudomány, azért a lét, az állami élet problémáiban ez az, ami a szilárd alapot nyújtja a maga elvitathatlan szigorúságáról a tovább fejlődésre.

Most is egy legutóbb kelt hiteles statisztikai kimutatásból a következőket tartjuk érdekesnek kivonatolni.

Magyarország szántóföldje, rétje, kertje, erdeje, szőlője parlagon heverő és jól művelt földje összevissza 56 millió hold. Ennek kétharmada parasztok és hét szilvafás földesurak tulajdona. Közel negyven millió hold föld alkotja a nemzet zömének ingatlan vagyonyát. Ezen osztozkodnak azok a milliók, a kiknek társadalmi helyzete után földművelő országának nevezzzük e hazát.

Az ország egyharmada pedig nagy urak tulajdona, hitbizományok uraié, jogi személyeké, társulatoké, felekezeteké. A jogi személyek között első helyen áll az állam maga.

A kincstári birtok két és fél millió hold. Utána következnek a községek összesen 4 millió hétszáz ezer holddal. A felekezetek közül leggazdagabb a római katolikus egyház, amelynek fekvősége meghaladja az 1 millió hatszáz ezer holdat. A reformátusok birtoka több mint 160 ezer hold, a görög katolikusoké 120 ezer, az ágostai vallásuké 70 ezer és a zsidóké 1059 hold. 2 millió és 320 ezer hold a hitbizományi birtok. Az ország termelő képességének rendkívüli voltáról tanuskodik az a hivatalosan

beigazolt adat, hogy az összes területek 41 százaléka termékeny szántóföld: az abszolút szám 23 millió 273 ezer hold. Nyomon követhetjük az erdőgazdaság, mely az összesnek 27 százaléka vagyis 15 és fél millió holdat meghaladó terület. Ennek utána jön jelentőségben a legelő 7,302.863, azután a rét 5,751.625 holddal. 442 ezer holdnyi területen termelik a szőlőt.

Ezek után csak vak, vagy szándékosan rosszakaratú és elfogult ember lehet, a ki nem látja be, hogy mily mértékben van jogosultsága az u. n. agrár törekvéseknek hazánkban, a földnek szeretetétől és fenntartó voltáról áthatottan.

Vélt alkalmunk már rámutatni, hogy a mennyire jogosultnak ismerjük el az u. n. agrártörekvéseket, épen oly mértékben találjuk helyén valónak a kereskedelmi érdekek istápolását, valamint azt is, hogy a kétfő egymásnak nem ellensége, (nem is szabad hogy az legyen) hanem kölcsönhatásaiban előmozdítója, segítőtársa.

Mert hiszen kétségtelen, hogy a vízi utak s a külkereskedelmi gócpontok létesítése egyaránt szolgálja a földművelés és kereskedelem érdekeit. Még Ausztria is nagyvasuti építkezéseire 500 millió koronát fog felvenni. De ezen kívül egy nagyszerű csatorna hálózat—a Duna—Ódera, vagy Duna—Elba csatorna—is tervben van. Erre természetesen évek sorára megosztva, 500—700 millió körül fog kelleni. Európaszerte a nagy csatornaépítések korszaka nyílt meg. Németországban az ismeretes csatornajavaslatra 400 millió márkának megszavaztatásán fáradozik a kormány.

Oroszországban még ennél is nagyobb szabású csatornatervet vajudnak, ha véget vet nekik az a forradalmi mozgalom, mely a diákvargásokkal indult meg s futó tüzként terjed szét az orosz társadalom minden rétegében. Magyarország sem marad tétlen a vízi utak tekintetében. A kormány nagy-

szerű csatornaterveken dolgozik, melyek egyes vizi összeköttetést létesítenének a Balti és az Adriai tenger között, a Vág, a Duna, a Száva és Kulpa s kiépítendő új csatornák segítségével.

A megoldásra való törekvésünkkel lebegjen előttünk dicsó uralkodónk jelszava: Viribus unitis!

Barnum.

Debreczen, április 21.

A fővárost most Barnum óriási reklámzaja tölti be s nemsokára e vállalat a vidéket is el fogja árasztani nagyarányu plakátjaival, mivel más magyar városokat is meglátogat. Ez az amerikai megmutatta nekünk, mikép kell a világnak tudtára adni azt, a mi birtokunkban van, a mi fölött rendelkezünk s a mit jó pénzért hajlandók vagyunk a közönségnek is megmutatni.

Barnum igaz, hogy a reklám királya, de annál helyesebb az, hogy tanuljunk tőle üzleti szellemet, mely annyira hiányzik a magyar kereskedői világból.

Az már rég behozott axioma, hogy a hol nincs üzleti szellem, leleményesség, ott hiába erőlködik a társadalom, mert virágzásnak semmi sem indulhat. Sőt a nagy forgatagban sokszor még a legcélszerűbb, leghasznosabb találmány is vállalkozás hiányában elkallódik.

Hány példát hozhatnánk föl, hogy nagy találmány dicsőségét, gyümölcsét külföldi, idegen ember érdemtelenül élvezte.

Ime, itt van mindjárt a varrógép példája. Mindenki tudja és elismeri, hogy magyar ember találmánya.

Egy szegény szabó mester fundálta ki és készítette el fából a modelljét. Ám itthon nem talált oly vállalkozóra, ki korszakalkotó találmányához a szükséges tőkét adta volna, kiment Amerikába, ott egy gépgyárosnak bizonyos Howe-nak mutatta be. Az el is készítette, ki is állította, de mint a maga ta-

lálmányát és milliókat keresett rajta. A magyar föltaláló pedig éhen halt.

Ez a példa élénken illusztrálja a mi viszonyainkat, melyekről nem mondhatjuk, hogy e téren azóta is vajmi sokat változtak volna. Épúgy nincs üzleti szellem a magyar kereskedőben, iparosban, gyárosban, termelőben ma sem, mint a hogy nem volt ötven év előtt. Még olyankor sem mer áldozni, a mikor a siker kézen fekvő dolog. Miért? Mert hiányzik belőle az üzleti szellem.

Nézzük meg a külföldi államok polgárait. Azok már régen elsajátították az üzleti szellemet az amerikaiaktól és sokban már túl is szárnyalták őket.

Nos tehát, a mi a külföldnek sikerült, az nekünk lehetetlenség volna? Hiszen a magyar ember a legjobb anyag a földkerekségen, mert belőle mindent lehet formálni, csak legyen hozzáértő mester, a ki alakítani tudja.

A magyar ha kell: jó katona, jó kereskedő, iparos, földműves, munkás, csak jó vezető kére van szüksége, mely oktassa.

Hiszen a külföldön már rég elismert a magyar faj e számos jó tulajdonsága. Keresik és jól is honorálják a magyar munkásokat. A hol pedig ennyi jó alaptulajdonság van egy népben, ott az üzleti szellem meghonosítása lehetetlen feladat volna? Bátran kimondhatjuk, hogy nem. Csak legyen, a ki megtanítson rá.

A mester szerepét néha a természet vállalja magára, de ez csak lassan és a mi kárunkon tanít meg jól és észszerűen gazdálkodni. Azonban már annál mi sokkal messzebb tartunk, hogysen ilyen drága tanítótól vegyünk leccskéket.

Egy olcsóbb módja van az üzleti szellem elsajátításának: ha ellessük azt a külföldtől.

Küldjük ki fainkat tanulmányutakra, avagy teljes tanulásra a külföldi világcégekhez. Hadd lássák meg ott a kohó belsejében

TÁRCZA.

FAJDALOM.

Mikor ugy néha csöndes éjfele
Káprázat úz játékokt énvelem,
S elgondolom, mennyi édes emlék
Hevített lelkemet még nemrég,
Ha könnyes szemmel, fájó szívvel látom,
Hogy az én régi, ábrándos világom
Hajh, mivé lett, változott mily nagyot:
Akkor érzem, minő árva vagyok.

Hogy csalódtam, mert hittem egy lánynak,
Bumát azért nem verem világnak,
S mert az első üdvöm dől: a romba,
Nem kél panasz ajkamon zokogva.
Nem zugolodom törpék módjára,
Nem sirok együttírásra várva,
Nem esődítek résztvevő tömeget,
Melynek szeme sir csak, lelke nevet!

Hanem ugy néha nyugodt éjfele,
Ha emlékim. riasztanak csak velem,
Lelkem mélyén fakadó bánattal
A sóhajtasom zokogásba ful.
S míg lelkemet nyugodni nem hagyja
Bum s szememnek áradó patakja,
Míg a sok kép mind álommá leszzen:
Sirdogálok magamban csöndesen.

Gál Zoltán.

Idegen világ.

— A „Debreczen-Nagyv. Ért.Ért.” tárczája. —

I.

Ahonnán Garamszögi Béláné a megye szék-városába került, abban a világban megszokta, hogy tömjénezzenek neki, hogy felemelt fővel, büszkén és hódolattal környékezve járjon, mosolygva azokon a kicsinyes intrikákon, melyeket élynyomott, megsemmisített, halhatatlannokká tett a közönség tapsa, szeretete, kitüntetése, az a kábitó dicsőség, mely csak a kulisszák között, a színpadon terem. Akkor még Torjai Gizikének hívták és senki sem gondolta róla, hogy egy szép napon bucsut mond a színpadnak, a dicsőségnek, a tapsnak és virágoknak, melyeket megszokott, melyek nélkül élni nem tudna már s oda nyujtva parányi kis kezét Garamszögi Bélának, elvonul a nyugalmazott kapitány urral az egyik vidéki városba, valami olyan társaság közé, melyet sem ő, sem a férje nem ismer.

Eleinte csak meg is volt a férje oldalán, de azután, a mézeshetek elteltével vágyakozni kezdett az emberek, a zaj, a láрма után s ismeretség után sóhajtozott.

— Nem élhetünk mindig ilyen elvonultságban! — szólott a férjéhez több ízben s unszolta a szögletes modorú kapitányt, hogy menjenek, kössenek ismeretséget a város előkelőbb családai.

A dolog nehezen ment, mert az emberek

elfogultak voltak. Az első látogatásokat csak visszautdúk, de azután, különösen az asszonyok mintha még jobban elzárkóztak volna a szívesznő elől. A férfiaknak ellenben tetszett a feltűnően csinos, kívánatos szép Garamszögi Béláné s talán ez okból határozták el azt is, hogy egy műkedvelői előadást rendeznek s az egyik szerep eljátszására felkérlik a kapitányt, a szép Gizikét, hadd ismerkedjenek meg vele közelebbről s mulassanak vele.

Garamszögi Béláné, mikor a nőegylet dalias, férfias termetű titkája előadta kérelmét, első szóra megígérte, hogy játszani fog.

És azután készült az előadásra.

Szívében bizonyos keserűséggel, elfogultsággal és daczczal határozta el, hogy megmutatja ezeknek a kisvárosi asszonyoknak, hogy kicsoda ő, akit addig lenéztek, kicsinylettek s a társaságukba befogadni sem akartak. Hódítani készült részint művészetével, részint szépségével. A nagy álló tükrök előtt állott ígéző pongyolában, lebontott hajjal, villogó szemekkel és kigyuladt arccsal, szinte tapsolt önmagának s hallani vélte, mintha a tükrök mondta volna:

— Szép vagy, kívánatos vagy, első a szép asszonyok között! . . .

II.

Az utolsó felvonás utolsó jeleneténél tartottak.

Garamszögi Béláné ott állott a színen, körülsugározva a villamos fénytől s a búbanatot

jélképező fekete ruhában játszott a házasságtörő nő szerepét, a ki megtörtén, leroskadva az elen csapásai alatt, eseng a bocsánatért megcsalt férje előtt. Hangja szivetrázóan csendült végig a termen s oda férközött a lelkéhez.

— Visszatértem hozzád, — mondotta — szegényen, elhagyottan, arcomon a lepörzsölt rózsákkal, de szívemben a régi szerelemmel. Hitem és reményem elvesztek a lefolytatott küzdelmekben, de az irántad való szerelmet megőriztem, igazán, épen, sértetlenül, azokban az iszonyatos órákban is. Lásd, mikor elhagytalak a téboly egy pillanatában téged, azt hittem, hogy szembe tudok szállani az egész világgal s nem jutok a bűn ösvényére soha. . . . azután pedig annyit imádkoztam gyengeségemben, elhagyatottságomban s annyiszor sirtalak vissza álmatlan éjszakákon! — A bűnnek tudatát, a martíriumot és kínos szenvedést, melyet a lelkemben hordok, viselni akarom tovább is, de engedd meg, hogy rabnód, cseléded, szolgálód legyek s néha, mikor alszol, letörölhessem borult homlokodról azt az árnyat, melyet én ültettem oda, elvesztett életem, kínos boldogságom! . . .

Viharszerűleg zugott fel a taps ezekre a szavakra s minden szem a színpadra meredt, ahol térdre borulva volt Torjai Gizike, míg a partnere, az athléta termetű Gencsi Tibor oda lépett hozzá s az előírás szerint a szép asszonyt homlokon csókolta.

A közönség tombolt, zugó éljenzéssel tünte-

mikép ténykednek azok s vezetik vállalataikat oly nagy sikerrel. S ha ellesték ezt, hisszük, hogy hazatérve nem fogják restellni, utánozni ama nagy példákat, a melyeket a külföldön maguk előtt láttak. X.

A debreczeni színház.

Debreczen, április 21.

Annai panasza, annyi elégedetlenség hallatszott az utóbbi időben napról-napra színházunk és színtársulatunk ellen, hogy a tárgyilagossan figyelő ember érdeklődését is felkeltették. Mi röviden óhajtunk csak néhány szót tenni e dologban.

A Komjáthy János hajdani társulata, melyvel idejövetelekor egy csapásra meghódította közönségünket, már nem létezik. Hogy e semmiesetre sem merésznék és meglepőnek nevezhető tételünket bebizonyítsuk, három részre kell osztanunk. Foglalkozandunk első sorban a társulattal, azután annak adminisztrációjával, beléletével s végül a direktor és a sajtó meg a közönség közötti viszonytal.

Lapunk más helyén megtalálja az olvasó az újonnan szerződött tagok szerepléséről a referátát. E helyen általánosságban csak annyit jegyezhetünk meg, hogy a mit társulatunk — főleg színésznőkben, az egyetlen Halmi utódjának kivételével — nyert, e nyereséget batározottan leontja veszteségünk a férfitagoknál. Tehát a régi társulat, melynek gyengeségét egyre hevesebben ostromoztuk, felváltódt az újjal, mely az előbbinél még talán alacsonyabb nivóju. A debreczeni színpad legnagyobb a vidéken; a fővárosi színházak között is alig van kettő, mely nagyságra túlhaladná; az aradi, a kolozsvári félannyi; a váradit hozzá sem hasonlítható — terjedeleme. Ellenben művészi tekintetekben? Somogyi, a nagyváradit igazgató 10.000, mond tizezer forint gáztit fizet Székely Irénnek, mert az így nyerhető anyagiakon kívül ambicionálja őt az erkölcsi siker is. Állandóan ott van Ámon Margit is, Kolozsvárott pedig Bárdi Gabi. Hármassal is kedvező feltételek mellett alakult bérleti szerződése sincs az ország egyetlen vidéki direktorának. Ez különben olyan elcsépelet téma már, hogy nem is foglalkozunk tovább vele.

Sokkal fontosabb a színtársulat belélete. Rengeteg intim dolog, egész adathalmaz áll e téren rendelkezésünkre. Nem véve figyelembe azt, hogy a direktort az anyagi és művészi kérdésekben egyes színészek vezetik, a mely körülmény tisztán az igazgató tetszésére van bízva, vizsgáljuk csak azokat a momentumokat, melyek újabb felmerültek. A Sárosi Paula esetével a direktornak a fizetésnél szembevetendő basáskodása, a holmi kuliszsaheccz miatt félig eltűdözött Sziklai dolga mind tempi passati. De lépésről lépésre, napról-napra lehet hallani apró elégedetlenséget, hirtelen műsor — vagy szerepváltozást, úgy hogy ez utóbbiak már sablonossá váltak. A próbálok ugyan pontosan jelzik a készülődést; a színészek is megjelennek; a próba talán a direktor személyes felügyelete mellett folyik le. De én Istenem, minő próbák lehetnek, csak az előadásokból következtetve?

A legsajnálatosabb riportok egyike, melyről beszámolhatunk, az összhang, a régi áldott összjáték eltűnt. Lehetetlen csak egy ízben is felfedezni igazi ensemblet, mely hatni tudna. A

legnagyobb baj, hogy a középem, a segédszínészet gyatra módon áll, vagy befogják segédszínészeinket elsőrendű szerepekre.

Újabb bizalmas dolog. Nem kell rebesgetni, még alig hallották a városban. Pikáns kissé, de ez nem von le a dolog értékesítéséből semmit. Ugy-e, most már önök is kíváncsiak?

Pedig igen egyszerű a dolog. A direktor véletlenül elárulta, hogy neki állandóan készen és sarkon kell állani az esetleges szerepváltozásoknál. Mit mondom, esetleges? dehogyan állandó! Komlóssy Emma, a társulat új szubretje, oly feltétellel volt kénytelen szerződni Komjáthyval, hogy esténként végig kell hallgatnia minden előadást. Nos, ebben semmi különös sem volna, ha ugyanazon leghitelesebb forrásból, melyből e hirt is merítettük, positive nem tudnók egyuttal azt is, hogy ennek csak azért kell így történni, mert: először proprio a készültség az utolsó percekben, sőt mint már egyszer megesett, az előadás közepén előfordulható nemtudás, a berekedés, meg holmi más repülő számárságokkal nevezett félsz, az elrendezetlen, szabályozatlan és betanítatlan kar gyengesége miatt hirtelen műsört kell változtatni; és másodsor proprio, mest megeshetik, hogy a karból újabb veszedelmes vakmerőséggel kiemelkedő és kiemelt, ezideig felfedezetlen tehetségek, szerepük közepén felsülve, felvonás végén ijedten tiltakoznak a további játék ellen; ekkor előránthatnak egy Lili, vagy Ingenyelők-féle kedvességet, melynek főérdekessége bizonyára az lesz, hogy benne a cím — vagy főszerepet Komlóssi Emma, a tartalékos művésznő játssza.

Pont.

KARCZOLATOK.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

Thalia új papokkal és papnokkal szaporodott. Azaz, hogy a régiek helyébe jöttek az újak. Hogy előnyös-e a csere, azt a közönség bírálja meg. De hogy a színházi kassza gyengén ereszt, azt bizonyozza Aranyosi tatus ábrázata, mely mult és harmadévi gömbölyű körvonalaival elvesztvén, csudálatos módon változott át a legkeservebb, a legfanyarabb, a legkedvetlenebb kedélyes papa profiljává.

S hozzá még Barnum! A nagy fejedelem, a reklámdinaszta. A ki ha bekegyeskedik tenni a lábát ilyen holmi apró városkába, mint a mienk, feltétlen hódolatot vár. Három öles reklám-czédulái legalább ezt sejtetik.

Hoz nekünk mutogatni embert, kinek fején sziklákat zuznak szét, hoz kétméter magas lánykakat s hatvan centiméteres férfiakat. Nagy ostentatíóval jelenti lovardájának páratlanságát, van elefántja egész farka, nyul, farkas, tigris, oroszán meg más más ily csekélységek ezerszáma.

A csepürágókról, kényelókról, tűzokádókról, artistákról nem is beszélünk. S mit kíván mindezekért a jó Barnum! (Pardon, Bailey! Szegény Barnumot még haló porában se engedjük megnyugodni. Hajh, így jár az, a ki különös akar lenni) Ó olyasmit mutat nekünk, a mi nekünk nincs s olyat kér cserébe, mi hasonlag nincs nekünk.

Pénzt!

— A kaszinó fél évtizedi szieszta után megmozdult, felébredt. Képzelmék Önök, estélyt

tartott, mely több fényt ragyogtatott, mint a tündöklő csillárok. A társadalom színe-java randevut adott ez este egymásnak s pikáns módon rebesgették, hogy a kaszinó, ez agg veterán, ismét don János akar lenni, kaczerkodik a fiatal hölgyekkel. Odon falai epedve néznek a város szemekbe, a piczi lábakra, a shoking — fedetlenül maradt, vagy jobban mondva bagyott pihegő keblekre.

Megakarta mutatni az aggastyán, hogy még mindig tüzes vér folyik ereiben. Beakarta bizonyítani, hogy igaz valóság a főnikszmadár esete.

Nem hiszünk neked, érdemben nem dus agg! Hiába az igyekezet, bizony roskad a termeted, görnyed a vállad, nehezen huzod lábaidat, üres a szemed, a szived. Talán mindig is az volt.

A főnikszmadár meséje pedig, legalább a mint most kitűnt, hazugság csak és dadamese. G.

HÍREK.

Olvasóinkhoz!

Évek óta küzdünk a közönség közönyével, évek óta csak nagy anyagi áldozatokkal tudtuk lapunkat, Magyarország legrégebb lapját fenntartani.

A helyben megjelenő 4 napi, több heti és 3 élczappal szemben, de különösen a Budapestről ezrével jövő krajezáros lapokkal, szerény eszközökkel működő lapunk, képtelen a versenyt tovább folytatni.

Az a ragaszkodás és szeretet, amelyet ezen régi ujság iránt érezünk, nem enged, hogy azt végleg beszüntessük, csupán időt akarunk nyerni, míg újra és annyira megerősödik, hogy tovább szolgálhatja a várost és annak érdekeit.

Ezért elhatároztuk, hogy lapunk rövid ideig nem hetenként, hanem szükség szerint, de mindenesetre havonta egyszer (nagyobb szépirodalmi tartalommal) fog megjelenni, hogy előfizetőink kárpótolva legyenek.

Esetleges követelések, igények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Kis kisasszony.....

Kis kisasszony, lángelmémnek Szent szülöttét vegye im, Már e héten njabb kedvvel Pattognak a rímeim. Láttam tegnap, hogy az arca Olyan bús, oly halovány, Mért ne legyen mindig piros A kis ívrakó leány?

Én Istenem, ha tudnám, hogy Rajtam áll csak a dolog, Akkor higgye, higgyen nekem, Verset százsámra dobok, A jutalom nagyon édes: Pikáns pillantás reám, Üdvöm nekem ez a nézés S a kis ívrakó leány?

Ha kell, lelkem, ezt a lapot Önellőtöm én tele, Óh ne féljen, ilyesembe Nem fáradok én bele. Mit bánom, ha a redaktor Folyton korhol, szemrehány? Csak itt lesz a strófák végén A kis ívrakó leány.

Ha meg, mitől mentsen Isten, Szerkesztőm obsitot ad S mint oroszán a fiára, Reámmordul majd olyat: „Korrektor ur, korrektorka, Futhatna is már talán!” Akkor látod meg, ki vagyok — Szép kis ívrakó leány.

Veszek — persze, ha pénzem lesz — Egy nagy körforgó gépet, Azon nyomunk sok-sok verset, Csak terólad és szépet. A szemed lesz a korrektor, És megoldott a talány: Kéféte vonok s te raksz ivet, Szép kis ívrakó leány.

Gáz.

— Erdélyi háziipar árucarnok

Debreczenben. Nemes mozgalmat indított meg az E. K. E. midőn a székely nép megáhitésének, boldogulásának minden kínálkozó módon való előmozdítását vette fel munkakörébe. A Királyhágón tuli székelység tudvalevőleg nehéz küdelmeket folytat a mindennapi megélhetésért. Mostoha gyermekei ok a hazának, a kik méltán megérdemlik magyar testvéreik támogatását. Ez a cél lebegett az E. K. E. előtt, midőn nemes, kulturális feladatának megfelelően az erdélyi háziipar praktikus irányu fejlesztését, terjesztését működése keretébe felvette s országszerte ismerteti, úgy a sajtóban, mint kiállítások rendezésével az egyes iparágakat, érdeklődést ébreszt a társadalom minden rétegében a nyomarral küzdő székely nép munkája iránt. Ilyen székely különlegességekből most a debreczeni nagyvásár tartama alatt, a székely nép önzetlen, lelkes barátjai itt is rendeztek be árucarnokot. Nem üzletember, de az Erdélyi Kárpát Egyesület áll a vállalkozás élén, a mely ha sikeresnek bizonyul, akkor Debreczenben a székely háziipar czikkere illetőleg forgaloms hozására állandó árucarnokot tartanak fenn, ideiglenesen a Simonffy-utcai városi első bérházba rendeztek be egy nagy boltot, mely a város, tekintettel a fajtestvérek érdekeire is érdemeire, ingyen engedett át a nemzetileg is hasznos czélra. E székely bolt felügyeletére a lelkes, buzgó-magyar Zoltai Lajos író és városi alleveltárnokot kérte fel az erdélyi egyesület. A gyönyörűbbnél gyönyörűbb kalotaszegi varrottásoknak, körösfői faragott himes butoroknak, székely szőnyegeknek, csángó szőtteseknek dus raktára lett ez a bolt. Oly különlegeségek ezek, melyek diszté képezhetik bármely uri lakásnak és a melyeknek vásárolásával szegény helyzetben nyomorgó fajtestvéreinken is segítünk. A debreczeni nagy magyar közönség bizonyosan nem lesz irántuk részvetlen.

— **Figyelmeztetés.** A szülők és gyámok emlékeztetése hozatik, hogy a fumei hadtengerészeti és a közös katonai akadémiába, valamint a katonatiszti árvák nevelő-intézeteibe s a hon-

tett a kitűnően sikerült jelenet fölött, mely egyuttal a darab végét is jelentette, de egy fiatal, érdekes női arc, a Gencsi Tiborné arca mozdulatlanul maradt, tenyerei nem csapódtak össze, hanem arcán keresztül vonaglott valami keserű mosoly s ajkai összerándultak. És lelkében megcsendült egy elhallgatott kérdésnek a visszhangja:

— Kinek szólt ez a csók? Garamszögi Bélánénak-e, vagy a szindarab bünbánó asszonyának?

Kinos, fojtogató kérdések ezek egy féltékeny asszony szívében s még kinosabbak akkor, mikor az a másik asszony is szép, talán még szebb nálánál. Azután...

Még gondolkozni sem mert tovább, hanem felállott helyéről s a közönséggel együtt átmélt ő is a táncsterembe, mely a színi előadás végetére be volt rendezve. Sápadt, dult arcczal köszöntötte ismerőseit, kik gratuláltak férje sikeréhez s elhatározta, hogy nem maradnak egy pillanatra sem tovább, haem rögtön mennek haza.

Hogy miért?

Erre a kérdésre talán ő maga sem tudott volna feleletet adni, csak annyit érzett, hogy fél attól a bünbánó asszonytól.

III.

Valami kábitó, mámoros légáramlat hőmpölygött végig a termen, keveréke az illatszernek és virágillatnak, összevegyülve a muzsi-

ka zajával, mely vidáman csengett végig a falak között.

Épen keringőt játszanak.

Garamszögi Béláné ott tánczolt a többi párok között Gencsi Tiborral, míg egész váratlanul hozzáfordult s azt mondotta neki:

— A maga felesége nem szívelhet engem, valami különös, — veszedelmes teremtsnek tarthat. — De asszonyom!

— Ne tagadja és ne védekezzék, jó szemem van nekem. Mikor bemutatott, elfordult tőlem egy hideg köszöntéssel, azóta pedig folyton minket figyel. Nem látja? Nézze csak azt a sötét, izzó tekintetet, mely a sokaságon keresztül is felénk furakodik, mintha elégetni, megsemmisíteni akarna. Menjen, hagyjon itten engem, azután vigasztalja szegény feleségét, a ki engem olyan rossz, olyan veszedelmes asszonynak képzel.

És nevetett, hogy csengő kacagása keresztül hallatszott a muzsika szaván.

Gencsi Tibor találva és némileg sértve érezte férfiúi hiúságát s a helyett, hogy távozott volna, még szorosabban füzte karját a szép asszony dereka körül s még szilajabban tánczolt.

— Ha nem ön mondotta volna ezen szavakat, kitörölném a mai estét emlékeim sorából.

— Ha nem én mondottam volna? — kérdezte még mindig nevetve Garamszögi Béláné. Hát ki vagyok én, hogy kivétel tesz velem? — Nem látja, mennyire félnek tőlem az asszonyok, hogyan kerülnek a velem való érintkezést?

Gencsi Tibor valamivel közelebb hajolt tánczosnőjéhez s a fülebe sugta:

— Egy szép asszony, akinek a bünbánat nem lehet a szerepe soha!

— Uram...

— Engedje meg, hogy azután a vallomás után, melyet ön ma tett a színpadon, megkapó szavakkal esetelvén a bünbánatért csengő, de még mindig szerető nő lelki világát, én is vallomást tehessen önnek azokról a bünökről, melyeket nem követünk el, de érzünk, melyekért nem kérünk bocsánatot, mert létezésüket nem tudja senki, csak a szívünk, a mi néha elszorul, remeg és eseng olyan elérhetetlen álomképekért, amikneknek a gondolata ha bünös, — de boldogít.

— Talányokban beszél előttem s nem értem szavait.

— És nem érzi azt sem, hogy a kezem reszket, hogy lelkemben vágyak, óhajtások keletkeznek: elrepülni, eltűnni innen messze?

— Valóban olyan különös melegséget érzek a karjaiban, a keze érintésében...

— Háha még a lelkembe láthatna! Ha tudná, milyen rohamosan omlott össze abban egy világ, melynek felépítésén évekig fáradtam s miként támadt a romok fölött csodálatos erővel egy másik, közepén egy Madonna arcu asszony-nyal, egy bünbánó tündérral, a ki elérhetetlen távolságokra mutat s mig könnyeket töröl szét csillogó szemében, a szerelem örökkévalóságáról az érzelmek leküzdhetetlenségéről beszél. Ha

tudná asszonyom, mennyi kint éltem én át ez este s mennyit vétkeztem azért, hogy az előttem térdelő bünbánó asszony szemébe néztem!

— Az enyémbe? Az én szeméimbe? — riadott fel Torjai Gizike s megkísérelte kibontakozni az erős ember karjaiból.

Gencsi Tibor lihegő ajkakkal pírborult arcczal állott meg a terem közepén, a tánczoló keringő párok között s agyában kavargó gondolatokkal, szédülve az izgatottságtól, épen valami örületes, de őszinte vallomást akar tenni, mikor a szép asszony megragadta a karját, belefogódzott göröcsös erővel s vitte magával, keresztül a báltermen, a nevető, mulató emberek során, míg elértek Garamszögi kapitányig, ahol kifejtette karját a Gencsiéből s azt mondta hideg, közönyös hangon az urának:

— Elég volt, hazamehetünk már.

— Elég — kérdezte mosolyogva a kapitány. De hiszen olyan jól mulattál!

— Idegen világ ez, — felelt keserű célzatossággal az asszony — ahol tavasz derekán is csupa hervadás van. Mikor aztán otthon volt s puha párnái között visszagondolt a ma történetekre, két könyvecskét morzsolt szét szemében, hogy megbocsásson egyikkel azoknak, kik őt rossznak tartották, a másikkal pedig megsiratta azt a világot, melyek elhagyták, de amely festett volt daczára is, nem járt annyi megaláztatással.

Bibó Lajos.

védési főreáliskolába és a Ludovika Akadémiába felvételre kitűzött pályázati végzettségű f. évi május hó 15-én lejár s azért a szükséges okmányok beszerzésével és a kérvények benyújtásával siessenek. Felvilágosítást ad a városi tanács katonai és illetőségű ügyosztálya.

Nagyerdei nyári lakok kibérlése. A város tulajdonát képező következő nyári lakások: u. m. a 2 ik számú nyári lakban levő Dobos felőli emeleti lakás 400 korona, a 3. számú tornyos pavilonban a Dobos felőli földszinti lakás 549 korona, ugyanazon pavilonban az egész emeleti lakás 570 korona s végre a fürdőházban a Dobos felé néző sarok szoba 260 koronáért f. évi május 1-től, november 1-ig terjedő időre a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál kibérelhető.

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Bocskay Endre tiszalöki ügyvéd elhalálozván, az ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett s irodája részére gondnokul Bagdy Endre tiszalöki ügyvéd kineveztetett.

Lengyel festő Debreczenben. Pár nappal ezelőtt érkezett városunkba nemes Stokloszinszky J. K. lengyel arczkép festő. A lengyel festő arczképfestésre ajánlkozik és pedig természet után, nem fénykép után. Legutóbb a fővárosban tartózkodott, hol Morelli Heiniss, Ilain egyetemi tanárok, Jellinek közúti vasúti igazgató s még számosak után festett művészi kivitelű képet. A lengyel festő műtermét Arany János-utca 8. sz. házában rendezte be. A vándorló lengyelt ajánljuk a műbarátok és családok figyelmébe. Mint lengyel, mint festőművész kétszeresen érdemi a támogatást.

Helyi sajtó. Kollegánk, a „Debreczen“ című politikai napilapnak felelős szerkesztője április 15-től kezdve ifjabb Mórincz Pál, a vidéki zsurnalisztika egyik legkiválóbb alakja lett, ki zamatos, magyar ízű és tintájú pennájáról városunkban is ösmeretes. Az eddigi felelős szerkesztő, Benedek Jaos, ki csak a meghívásnak és kényszerűségnek engedve felelt körülbelül esztendőig a lapért s kit elfoglaltsága akadályoz, eddigi tisztének továbbra is való betöltésében, a lap kötelékében marad, mint annak főszerkesztője.

Bátory Sándor. Ügyvéd volt, közéletünknek hajdan bátor és serény vezetője. 17 éves korában nemzetőr volt, aztán jegyzősködött, majd ügyvédi irodát nyitván, süüna foglalkozott politikai és társadalmi közéletünkkel. Szerkesztette a Mészáros Károly köpködő Dongójára reagáló Néparat című röp- és folyóiratot, 1873-77-ig pedig lapunknak, a legrégebbi magyar lapnak volt a szerkesztője. Írt egy Vérményegző-című operát, mely csak zenésítésre vár. Óriási műveltségére világot vet 5000 kötetet meghaladó nagy könyvtára. Nagy természetkedvelő s nemzetgazdász volt; az első homoki szőlőtelepek neki köszönhetik léteiket. Az elhunytban, ki 69 évet élt, főiskolánk akadémiájának tudós professzora, Dr. Ferenczy Gyula apósát gyászolja. Temetése kedden délután volt óriási részvét mellett. Legyen porának könnyű a föld!

Tolvaj kereskedő-segéd. Steinberger Jenő kereskedő-segéd ellopta Rózsa Jenő kereskedő aranyóráját és zálogba tette. A vizsgálat folytán kiderült, hogy Steinberger lelkét nem csak az egy lopás terheli. Előzőleg már egy brilliant gyűrűt elemelt valahonnan s azt is elzálogosította. Hogy honnan lopta az értékes gyűrűt, nem akarja megmondani. A rendőrség most ebben az irányban folytatja a vizsgálatot.

Tolvaj csaléd. Mandel Kornél debreczeni kereskedő. bepanaszolta cselédjét Sarkadi Esztert, mert tőle egy ezüst órást és egy aranygyűrűt ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást s megtudta, hogy Sarkadi Eszter hazaszökött Kabára. Táviratozott a kabai csendőrségnek, a mely hamarosan elcsípte a tolvaj csalédet s behozta Debreczenbe, az ügyészség fogházába.

SZÍNHÁZ.

(g. z.) Heti referádánk helyett ezuttal röviden foglalkozandunk az új színésznőkkel és színészekkel, kik a debreczeni színházhoz szerződtek

Mindjárt első helyen kell kiemelnünk új koloratur énekesnőnket, a Kecskemétről jött Hódossy Jolán kisasszonyt. Koloraturája szabályos, iskolázottsága s hangjának hajlékonysága annál inkább csodálandó és becsülendő, mert alig esztendője mozog a világot jelentő deszkákon. A legszedítőbb magaslatoikon is teljes erővel cseng a hangja s hatalmas sopránja után elbűvölően kellemes altját ragyogtatja. Egyetlen hibája középhang hiánya. Bemutakozott a Czigánybárá Szaffijában, ahol Hunyadi László Erzsébetjében. Mindkét este zajos sikert aratott.

Komlóssy Emma, társulatunk új szub-

rettje az ugy szeretett Perényi helyét van hivatalba betölteni. Kolozsvárról jött, hol rajongottak érte. Közönségünket első alakításával, a Bakai Erzsikével lángra lobbantotta, a második Lillivel teljesen meghódította. Hangja kellemes, elég erős. Játéka eleven, sikkes és mélyebb tanulmányozásra valló, bájos jókedve hű tükre kedélyének, mely minden percünköt megannyozza. Bemutakozott a Sárga csikóban, Lilliben, és az Ingyenélők Kiss Sáriájában. Legjobb volt a Lilliben, kitűnő az Ingyenélőkben. Mindháromszor telt ház előtt.

Kedves Halmi Margitunk utóda Takács Mariska Lesz, ki Győrből jött s hirtelenül ugrott be az előkapott Gyurkovics lányok Miczi szerepébe. Temperamentumos, eleven színész. A kisasszony drámai szubrett szerepkörre van szerződött, de e téren még nem debütözött. Kíváncsiak vagyunk további fellépésére. A dédelgett. Halmi emléktől elfogultan itélő közönség szívesen és bizalommal fogadta az új drámai naivát és szubrettet. Különbön igen kedves, tetszetős jelenség kimaradandóbb sikerekre tarthat számot.

Szabados Sándor bonvivant, a Pataki utódja. A debreczeni színpadon aligha fog beválni.

A két szezonon jogtalanul be nem töltött naturburs szerepkörre Sarkadi Aladárt szerzőtette direktorunk. Piatal gyerek az új síheder színész, ki természetesen messze marad Rózsahegyi meg Rubos mögött. Ügyeskedett a Gyurkovics lányokban és a Czifra nyomoruságban.

Új másodbaritonistánk, Pécsi utódja, a szolgabíróból lett színészember Székely Gyula. Hangja elég szép, játéka teljesen kezdetleges. Elődjénél azonban mindenestre jobb.

Az elmúlt héten szép sikerrel vendégszerepelt színpaduikon Zalai Irma kisasszony, városunk szülöttje, Zalai Márk, a kereskedelmi felső iskola érdemes tanárának leánya. A kisasszony most végezte a színiakadémiát s első szereplése után határozott sikereket jósolunk neki a jövőre. Hangja kellemes, drámai, mely; hangsúlyozása feltűnően értelmes, tiszta. Alakja színpadi, monológjai drámai hévűl duzzadnak. Mozdulatai még nem határozottak s a gyakorlathozta könnyedséget még nem sajátíthatta el. Kitöréseiben szívünk szerint való, őszinte és nemes volt. Nagy tetszéssel fogadták. Adja Isten, hogy kiforrott tehetségével egykor minket gyönyörködtessen.

Közgazdaság.

Az Első magyar általános biztosító társaság 1900. évi mérlege kedvező bizonyosságot adott e nagy tekintélyű hazai vállalat erejéről és folytonos haladásáról. Az 1898. évben az emlékezetes jégverési katasztrófa, a két következő esztendőben pedig az európai pénzpiacok általános pangásából származott, csak átmeneti, de a mérlegben mégis nagy számot adó — összesen több, mint kétfélmilliárd forint — árfolyamhanyatlás vette igénybe a társaságot. De épen e nehéz körülmények biztos és teljes leküzdésében mutatta meg e társaság legjobban, hogy mily rendíthetetlen alapon áll s mily hatalmas szervezete és mily czéltudatosan összeműködő igazgatása van. Az 1900. évben a társaság több, mint harmincfélmilliárd korona üzleti nyereséget ért el s noha az átmeneti nagy árfolyamvesztés ebből igen sokat emészt fel, a részvényesek osztalékigénye is kielégítették, a nélkül, hogy az üzleti nyereségen kívül a társaság rendelkezésére álló bármilyen összeg érintetné. Sőt a tartalékok rendes, bő gyarapításán felül, még a két utolsó esztendő átmeneti árfolyamvesztéségei is az árfolyamok bizton bekövetkező javulásával a társaság nagy tartalékvagyonának szaporodásává válnak. Az árfolyamvesztéseket ugyanis, a társaság birtokában levő magyar földhitelintézeti záloglevelek tőzsdei alantjegyzése okozta; a záloglevél azonban teljes belső becsű értékű, miután, bármint is tőzsdei jegyzése, előbb-utóbb névterekben okvetlenül kisorsoltatik. Ilyen szilárd értékűnek az árfolyama sem maradhat tartósan nyomott.

A társaság üzleteredményei tanúsítják, hogy a biztosító közönség bizalmát mindig fokozódó mértékben bírja, s hogy az alacsony személyes indító oku támadások nem érnek fel hozzá s ama kitűnő férfinhoz, Ormody Vilmoshoz sem, ki, mint a legtekintélyesebb magyar biztosítási szakférfi, rendkívüli előrelátással és erélyvel vezérli e méltán nagytekintélyű magyar biztosítási vállalatot.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 1-én tartott 69-ik közgyűlésén tejesztettek be az 1900. évi mérlegek. Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1900. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 525.894.823 kor. és 90 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 22.680.434 kor. 19 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 10.360.436 kor. 80 fillérrel 134.500.736 korona 39 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban a díjbevétel 11.357.800.682 kor. biztosítási összeg után 18.641.775 korona 65 fillér volt, miből 7.923.074 kor. 12 fillér viszontbiztosításra fordítottatott ugy, hogy a tisztadíjbevételel 10.718.701 kor. 53 fillérre rugott, mely összegből 6.974.287 korona mint díjtartalék minden tehertől meaten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevételel 65%-át teszi ki. A

jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 77.309.462 kor. 97 fillér. **A szállítványbiztosítási ágban** a díjbevételel kiitt 6.411.667 korona 25 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3.303.342 korona 99 fillérre rugott. Tiszta díjak és kártartalék címén 2.726.677 korona 64 fillér helyeztetett tartalékba. **Károkkért a társaság 1900-ban 26.931.463 kor. 16 fillért folyósított.** Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 688.595.391 korona és 06 fillérnyi igen tekintélyes összeget a társaság 186.920 káresetben fizette ki. **A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 13.754.975 kor. 35 fillérre rugnak, különösen kiemelendők:** az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 2.920.985 kor. 12 fillér külön tartalék, ugyszintén az évi nyereségből kihalított 458.639 korona 05 fillérrel, 8.344.975 korona 35 fillérre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó **kétes követelések tartaléka.** Ezekon kívül fenn áll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 162.608.919 koronára 18 fillérről 173.458.451 koronára 60 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	30,741.137 kor. 02 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	16,283.130 kor. 30 fill.
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	2,378.490 kor. 50 fill.
4. Értékpapírok	110,354.705 kor. 67 fill.
5. Tárca váltók	1,155.170 kor. 32 fill.
6. A részvényesek biztosított adósszevelei	7,350,000 kor. — fill.
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	5,195.767 kor. 79 fill.
összesen	173,458.451 kor. 60 fill.

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik. A mint a jelentésből látjuk, dr. Laudí Vitalis ur elhalálása folytán megüresedett vezértilkár helyettes állása *Lussati Gioberti* urral töltetett be.

NYILTTÉR.

Védjegy

Vesebajoknál, a hólyag bántalmainál és köszvénynél, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál, Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyviz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen olv egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

CHOCOLAT

SUCHARD

Világkiállítás Páris 1900

nagy díj

a legmagasabb kitüntetés.

Haszonbérbeadási hitdetmény.

Mely szerint közhírré teszem, hogy a debreczeni reform. egyház tulajdonát képező, a Debreczenből B.-Ujvárosra vezető országút jobb oldalán elterülő s régebben a Czukorgyár s utóbb annak volt igazgatója által haszonbérrel, fekete talaju s 150 holdnyi területű, ugynevezett „**Majorsági tanyabirtok,**“ mely a várossal kőburkolatú uttal már csaknem egészen összekötve van, — a folyó 1901. évi októker 24-től számitandólag 12 évre, az egyház tanácstermében folyó **1901. évi május 13-án** (azaz május 13.) délután **3 órakor** tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési bérleti feltételek s egyéb közelebbi részletek ugyanott megtudhatók.

Debreczen, 1901. évi április hó 15-én.

Szinay Gyula,
gazdasági elnök.

Gabella bérleti hirdetmény.

A debreczeni izr. hitközség és a debreczeni aut. orth. izr. hitközség közös gabella jövedékének f. 1901 évi május hó 1-én kezdődő és 1904 évi április hó 30-án végződő, tehát 3 évig tartó bérletére enzenel nyilvános árverés hirdettetik, mely f. 1901 évi ápril 24-én d. u. 4 órakor fog megtartatni az izr. hitközség jegyzői hivatalában (Kápolnási-u. 1. sz. a.), hol a részletes feltételek megtekinthetők mindennap d. e. 11-12, d. u. 3-5-ig.

Kikiáltási ár: 25.000 korona.

A szóbelileg árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papirokban, mint bánatpénzt letenni.

Zírt ajánlatok is elfogadhatnak, ezek az előirt bánatpénzzel együtt alólirott elnök kezéhez az árverés napjának déli 12 órájáig átadandók. A berbeadó hitközségek fentartják maguknak a jogot a gabella jövedéket, tekintet nélkül a megajánlott összegre, tetszés szerint bármely ajánlattevőnek kiadni vagy ennek biztosításáról egyébként gondoskodni.

Kelt a debreczeni izr. hitközség és a debreczeni aut. orth. izr. hitközség gabella jövedékének bérbeadásával megbízott közös bizottságnak 1901. április 14-én tartott üléséből.

Drucker Mór.
biz. elnök.

GYERTYÁNLIGET

(Kabolapojána)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei-hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vízgyógyintézet Mármarosmegyében. Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ozondús, enyhe levegő. Kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vízgyógyintézet. **Legradikálisabb gyógsiker: Vészenegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-, bél-bajok és női bántalmaknál.**

Kényelmes csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. Idény: Május—októker. Vasuti állomás: Nagy-Booskó.

Fürdőigazgatóság.

FONTOS MINDENKINEK!

Kiváló hazai készítmény.

Törv. védve.

DURATOR

által a cipőtalp minden 3—4 héttben egyszeri bekenéssel ötször oly tartós és vízátatlan lesz. Ara 1 bádoppalaczkának használati utasítással együtt 1 korona; nagyobb palaczk 2 korona. Póstan 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve.

Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban, cipészeknél stb.

Fűszértküldés: **DURATORGYÁR**
Budapest, Lipót-körut l/h. szám.

Viszontelárusítók mindenütt kerestetnek.

Bikszádi
ásványviz
árlappal
és
ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
a
Kütközélség
Bikszád
(Szatmármege).

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet,
mely egyedül a maga nemében, több
birneves egyetemi orvostanár és hirneves
vidéki orvosok hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és
drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyító hatása
a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és
heveny légsőhurut, hangszalag-hurut, vérköpés ellen. — Nagy
konyhasó tartalmánál fogva vérbányás, tudósucus-hurutnál és
kezdődő gümörkóránál, továbbá **Bikszádi viz** alkalm-
kitűnő eredményt értek el a zása által
emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epe-
hólyagbántalonnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban
szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny- és idült női
bántalmaknál, mint specificum vált be.

A Bikszádi viz bérleje s a sztojka viz főelárúitói: **ALMER LAJOS és KÁROLY** nagybányai lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet,
mint Erdély gyógyját, nem hiába nevez-
ték el **magyar karlsbadi viznek**,
mert tényleg annak gyógyhatása, a szigorú diéta betartásával:
idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epe-
köbalyoknál, nemkülönbön **csukorbetegségnél** alkalmazva,
valóságos csodákat mű- a lég-
vel, kitűnő hatásu a **Sztojka ásványviz** zőszer-
veket összes bántalmánál, valamint a női bajok és görvélykóros
bántalmak- dús szénavtartalm-
nál is. — A **Sztojka ásványviz** mánál fogva, akár
borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital,
párját rit- **Sztojka ásványviz** hosszas használata
kitja. A — **Sztojka ásványviz** az ép szervezetben
elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bár-
mely vidéken, annyival is inkább, mert hosszas állás után nem
csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága
lehetővé teszi a tengerentúli szállítást. 13-?

Sztojka
ásványviz
árlappal
és
ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
a
Forráskezelőség
Sztojka
u. p. Magyar-Lápos.
(Szolnok-Dobokam.)

Minden gépészeti vas- és ércöntvények nyers előállítására és kimunkálása.

Saját gyártmányú tökéletes Kútszivattyúk
kerti fecskendők és ülőpadok,
kitűnő szerkezetű
borsajtók, szőlőszűzők és szemelő rosták.
Minden gőzmozdonyra alkalmazható
önműködő
szalmaetető
készülékek.

Debreczeni Vasöntő és géplakatoság
Péterfa végén, a hadházi-utczában.
A magyar műkertészek és kertgazdák orsz. egyesülete által aranyéremmel kitüntetve.

Építési
vastárgyak,
csatornaszemek,
csövek, aknaramák és fedlapok,
kerékvetők, kútszészék,
istállóoszlopok, zab-kagylók és szénarácok
olcsó gyári áron
házhoz szállítással.
Tűzálló téglák és anyagföldék.

Egyedüli raktár a gyártelepen.
Ügynökök és közbenjárók nem díjaztatnak!

Friss termésű magvak.

A vetési időnyre ajánlom mindennemű mezőgazdasági, konyhakerti és virágmagvaimat a legjobb termelőktől.

53 év óta fennálló magkereskedésem — mely mindenkor derekasan meg-
állta helyét s mindenkor sikerült a sok nagyhangú reklam között is megtartani
nagy számú és előkelő vevőkörét, — dúsán el van látva a legjobb magvakkal, me-
lyeket a legmérsékeltébb áron bocsájtok a vevő közönség rendelkezésére.

Eredeti francia és magyar luczerna, remek erdélyi löhere, — a m. kir. vetőmag vizsgáló állomás által arankamentességre és csira-
képességre nézve megvizsgálva és leolmozva.

Valódi quedlinburgi répamagvak,
magas csiraképességgel s fajtisza minőségben, mint:
Oberndorfi sárga, Veres óriás, Mamuth óriás, Sárga olaj-
bogyó, Sárga Eckendorfi és Francia hízaló cukorrépa.

Konyhakerti magvak nagy választékban.
Valódi **erfurti virágmagvak**, a legjobb minőségben kaphatók

KONTSEK GÉZA
előbb Gaszner Károly magkereskedésében
Debreczen, Kossuth-utcza.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehézséges emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az apakeringésben, májfájdalmak, széképtalanság, köhika, aranyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, álmor stb. E vértisztító labdacsokat nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezetű bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr.
1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekerés 1 frt 25 kr.
2 tekerés 2 frt 30 kr.
3 tekerés 3 frt 35 kr.
10 tekerés 9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségük miatt fogva a labdacsokat a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánozták, tehát mindenki csak Pserhofer J.-re vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozaik fedelén piros színben „Pserhofer” kézírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

HIRDETMÉNY.

Ezzel közhirrét tétetik, hogy miután a Magy. Kir. Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magy. Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Nyolczadik Sorsjáték.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona. Húzás: 1901 máj. 22. és 23.		Második osztály. Betét 20 korona. Húzás: 1901 június 19. és 20.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Húzás: 1901 júl. 16., 17. és 18.		Negyedik osztály. Betét 40 korona. Húzás: 1901 aug. 13. és 14.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Húzás: 1901 szept. 4. és 5.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Húzás: 1901 szept. 25-től október 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1 à	90000	1 à	100000	1 à	100000
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000	1 à	30000	1 à	30000	1 à	30000
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000	1 à	20000	1 à	20000	1 à	20000
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000	1 à	15000	1 à	15000	1 à	15000
3 à	2000	3 à	3000	3 à	10000	3 à	10000	3 à	10000	3 à	10000
5 à	1000	5 à	2000	5 à	5000	5 à	5000	5 à	5000	5 à	5000
8 à	500	8 à	1000	8 à	2000	8 à	2000	8 à	2000	8 à	2000
30 à	300	20 à	500	10 à	1000	10 à	1000	10 à	1000	10 à	1000
50 à	100	60 à	300	70 à	500	70 à	500	70 à	500	70 à	500
2900 à	40	3900 à	80	4900 à	130	637000	3900 à	170	663000	3900 à	200
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	Kor. 477000	5000 nyer.	Kor. 89.000	4000 nyer.	Kor. 934000	4000 nyer.	Kor. 1061000		

Az I. osztály húzása 1901 május hó 22. és 23-án tartatik meg. A húzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a buzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utczára felől.) Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.
Budapest, 1901. évi április hó 21-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Caszino Szálloda
bérbe adó 700 frtért, berendezés átteendő, átvételhez 1000 forint szükséges. Bővebbet
Radó Vilmos
Fehérgyarmat.

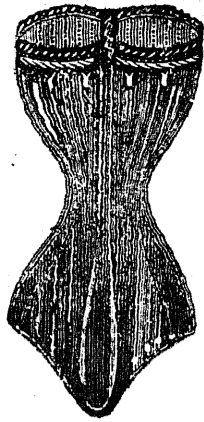
PAPIRKERESKEDÉS
ÉS
KÖNYVKÖTÉSZEZET.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000.000 (Egy Millió)

1 jut. 600000 600000
1 ny. 400000 400000
1 à 200000 200000
1 à 100000 100000
1 à 60000 60000
1 à 40000 40000
2 à 30000 60000
3 à 20000 60000
20 à 10000 200000
50 à 5000 250000
400 à 2000 800000
720 à 1000 720000
1000 à 500 500000
27800 à 200 5560000
30.000 nyer. és jut. Kor. 9.550.000

Fényképezési cikkek állandó raktára Komáromi Józsefnél DEBRECZEN

Sötét kamra díjtalan használatra.
Tessék árjegyzéket kérni.

Nagyságos Asszonyom!

Szervita-tér 3. sz. a. létezett

mellfüző-üzletemet:

KAULICH ETEL

Budapest, IV., Szervita-tér 5. sz. I. em. alá

áthelyeztem,

a miről ezennel értesíteni van szerencsém.

Ajánlom saját készítményeimet, valamint párisi modelleket és Teréz-fűzőket.

Képes árjegyzék bérmentve.

Vidéki megrendelést pontosan teljesíték.

Javításokat és tisztításokat elfogadok.

Tisztelettel

KAULICH ETEL.

Jó és olcsó órák,

3 évi jótállással privát ve-vőknek

Konrad János

órágyára

arany, ezüst és ékszerárak szállító-háza

Brux (Csehország)

Jó nickel-rem. óra frt. 3.75.

Valódi ezüst-rem.óra frt. 5.80.

Valódi ezüst láncz frt. 1.20.

Nickel ébresztő óra frt. 1.95.

Czégem a cs. és k. birodalmi czimmerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kitalítási érem, valamint ezernyi elismerő-level van birtokomban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Svédgyógytorna

órákra jelentkezni

Dr. Szász Adolf orvosnál

Kossuth-utca 9. sz. a. lakáson.

Cs. és kir. mosóvíz lovaknak.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

40 év óta udvari istállóban, katonai és polgári nagyobb istállóban használatban van, nagyobb erőfeszítések előtt, erősítésül utána pedig az erő visszaadására továbbá ficzamosodásnál az idomításnál a lovat kiváló szolgálóakra képesíti. Valódi csak a fenti védjegyvel kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárán és drogua-üzletében.

I. FÓRAKTÁRA: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osz. ma. y., román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállító. Kerületi gyógyszerész. Korneuburg, Bécs mellett. 10-? (502)

CZEMENT, sajtolt téglá, sárga és piros, elszigetelőlemezz, gipsz. „Legolcsóbb bevásárlási forrás.” Legnagyobb raktár.

A beocsini cementgyár. A kőbányai gőztéglagyár. Az egeresi gipszgyár egyedüli képviselője: Stegmüller Árpád. Debreczen, Kölosei-utca 3. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Telefon 255.

Jobb és megbízhatóbb gazdasági- és kerti-magvak nem léteznek, mint a minőket 27 év óta szállít MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPESTEN Irodák és raktárak: VII. Rottenbiller-utca 33. (Közúti villamos megállóhelye.) Elárúító: VI. Andrassy-út 23. helyiségek: (A m. kir. operával szemben.) 226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi.

Első magyar általános biztosító-társaság Budapestben.

KIADÁSOK. I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet. - Negyvenharmadik évi zárszámla 1900. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK

Table with columns for 'KIADÁSOK' and 'BEVÉTELEK' under various insurance categories like 'Tűzbiztosítás', 'Szállítványbiztosítás', 'Jégbiztosítás', 'Betörésbiztosítás', and 'Egyéb kiadások'. Includes sub-totals for 'VAGYON' and 'TEHER'.

Mérlegszámla: 1900. december 31-én.

KIADÁSOK. II. Eltétbiztosítási üzlet. Harmadnyolcadik évi zárszámla 1900. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK

Table with columns for 'KIADÁSOK' and 'BEVÉTELEK' under 'Eltétbiztosítási üzlet' categories. Includes sub-totals for 'VAGYON' and 'TEHER'.

Mérlegszámla: 1900. december 31-én.

KIADÁSOK. III. Értékpapírok. 53.017,691 kor. 54 fill. ugyanis: BEVÉTELEK

Large table with columns for 'KIADÁSOK' and 'BEVÉTELEK' under 'Értékpapírok' categories, listing various securities and their values. Includes sub-totals for 'VAGYON' and 'TEHER'.

Budapest, 1900. december hó 31-én.

Az igazgatóság: Kacsvinszky János, elnökbiztosítási könyvvivő; Báró Harkányi Frigyes; Jeney Lajos; Ormody Vilmos; gróf Zichy Nándor; Gergely Tódor, központi könyvezés főnöke; Szende Károly, aligazgató; Budaörs, 1901. március hó 20-án; Hajós József; László Zsigmond; Németh Titus; Báró Radvánszky Géza.